

LA/Petri Jääskinen/AN

2.8.1985

Työeläkelaitoksille

JOUSTAVA ELÄKEIKÄJÄRJESTELY

Tasavallan presidentin esittelyssä 26.7.1985 vahvistettiin lait työntekijäin eläkelain, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain, yrittäjien eläkelain, kansaneläkelain, eläkkeensaajien asumistukilain, rintamasotilaseläkelain, perhe-eläkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta. Eläkelaitoksille on yleiskirjeen 23/85 liitteenä lähetetty hallituksen esitys mainituiksi joustavaa eläkeikäjärjestelyä koskeviksi laeiksi. Lait vahvistettiin esityksen mukaisina.

Lait tulevat 1 päivänä tammikuuta 1986. Lakien soveltamista ja toimeenpanoa koskevat yleiskirjeet toimitetaan myöhemmin.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEITÄ

Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 4 §:n 2 momentti, 4 d §:n 2 ja 4 momentti, 5 §:n 2 momentti, 5 b §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 a §:n 1 momentti ja 8 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentti 6 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa laissa (454/74), 4 d §:n 2 ja 4 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (472/81), 5 §:n 2 momentti 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (593/78), 5 b §:n 1 momentti 20 päivänä syyskuuta 1974 annetussa laissa (749/74), 6 §:n 1 momentti ja 7 a §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72) sekä 8 §:n 1 momentti 4 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa laissa (235/83), ja

lisätään lakiin uusi 4 e § ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa, uusi 3—5 momentti seuraavasti:

4 §

Oikeus saada vanhuuseläkettä on työntekijällä hänen täytettyään 65 vuotta edellyttäen, ettei hän enää ole tämän lain alaisessa työsuhteessa. Eläke myönnetään seuraavan kuukauden alusta sen jälkeen, kun oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt: kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista. Jos eläkettä on haettu kolmen kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä, myönnetään eläke kuitenkin työsuhteen päättymistä lähinnä seuraavan kuukauden alusta. Hakemuksesta vanhuuseläke myönnetään varhennettuna ennen 65 vuoden iän täyttämistä, kuitenkin aikaisintaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt 60 vuotta. Eläke myönnetään tällöin siten vähennettynä kuin 5 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä momentissa on vanhuuseläkkeestä säädetty.

4 d §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, täyttää työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 4 §:n 3 momentin mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivä-

rahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä tai jos työkyvyttömyyseläke myönnetään 4 e §:ssä tarkoitettuna yksilöllisenä varhaiseläkkeenä. Tällöin kuitenkin täyden työkyvyttömyyseläkkeen suorittamisen edellytyksenä on, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päivärahahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa. Samoin menetellään, jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti yksilöllisenä varhaiseläkkeenä.

4 e §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 3 momentissa ja 5 b §:n 1 momentissa on säädetty täyden työky-

vyttömyyseläkkeen saamisesta, 55 vuotta täyttäneellä työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään. Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijä on lopettanut 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännöissä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu markkamäärä. Yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että yksilöllistä varhaiseläkettä määrättäessä voidaan eläkkeeseen oikeuttavana ottaa huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio.

Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jollei eläkkeensaaja enää täytä 1 momentissa säädettyjä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Muutoin eläkkeestä on soveltuvin osin voimassa, mitä täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä on säädetty.

Osa-eläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke muutetaan eläkkeensaajan hakemuksesta yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jona eläkkeensaaja on täyttänyt 1 momentissa säädetty edellytykset, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pittemältä ajalta ennen hakemusta seuraavan kuukauden alkua.

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä tai viimeisessä virkkeessä mainitut eläkkeen saamisen edellytykset. Päätökseen saa hakea muutosta niin kuin 21 §:ssä on säädetty. Ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään kuuden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Eläkkeen suuruus

5 §

Vanhuuseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi viimeisenä päivänä sitä kalente-

rivuotta, jonka aikana hän on täyttänyt 63 vuotta. Työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut ennen työntekijän 63 vuoden iän täyttämisen vuotta, muuttuminen vanhuuseläkkeeksi ei aiheuta eläkkeen määrän tarkistamista, jollei eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika sanotun muutoksen johdosta pitene.

Jos eläke alkaa myöhemmin kuin 65 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, korotetaan 8 §:n mukaisesti yhteensovitettua eläkettä yhdellä prosentilla jokaiselta kuukaudesta, jolla eläkkeen alkaminen lykkääntyy.

Jos eläke myönnetään 4 §:n 2 momentin mukaisesti varhennettuna, eläkettä vähennetään puoli prosenttia jokaiselta kuukaudesta, jolta eläkettä maksetaan ennen eläkeiän täyttämiskaukua seuraavan kuukauden alkua. Vähennys lasketaan 8 §:n mukaisesti yhteensovitettua eläkkeestä, joka työntekijälle on karttunut eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä. Jos tällöin työsuhde, jonka perusteella myönnettävää eläkettä ei ole varhennettu, päättyy ennen eläkeiän täyttämistä, sanotusta työsuhteesta karttunut eläke lisätään vanhuuseläkkeeseen siten muutettuna, että se vastaa sitä ikää, joka työntekijällä tästä myönnettävän eläkkeen alkamisajankohdasta on.

Poiketen siitä, mitä 4 momentissa on säädetty, vähennetään ennen vuotta 1937 syntyneen työntekijän varhennettua vanhuuseläkettä syntymävuodesta riippuen seuraavien prosenttimäärien mukaisesti:

Syntymävuosi	Vähennys prosenttia kuukaudesta kohti
1922 tai aikaisempi	0,33
1923	0,34
1924	0,36
1925	0,37
1926	0,38
1927	0,39
1928	0,40
1929	0,41
1930	0,42
1931	0,43
1932	0,44
1933	0,46
1934	0,47
1935	0,48
1936	0,49

5 b §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään työntekijälle, jonka työkyvyn on 4 §:n 3 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä. Niin ikään yksilöllinen varhaiseläke myönnetään täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osaeläkkeenä.

6 §

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan kunkin työsuhteen osalta aika, jonka työsuhde 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu aika mukaan luettuna on jatkunut työntekijän täytettyä 23 vuotta. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä työsuhteessa ollessaan on saanut laissa säädettyä tai julkisen eläkesäännön mukaista työ- tai virkasuhteeseensa taikka yrittäjätoimintaansa perustuvaa sellaista eläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio.

7 a §

Perhe-eläke on, jos edunsaajia on vähintään kolme, yhtä suuri kuin se tämän lain vähimmäisehtojen mukainen vanhuuseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke, jota edunjättäjä kuollessaan sai, tai, jollei hän silloin saanut mainittua eläkettä, joka olisi hänelle myönnetty, jos hänellä kuolinhetkellään olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkkeen määrää laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon 7 c §:n mukaista korotusta edunjättäjän eläkkeeseen eikä

myöskään edunjättäjän eläkkeestä mahdollisesti tehtävää 8 §:n mukaista vähennystä. Jos edunsaajia on kaksi, suoritetaan edellä mainitusta perhe-eläkkeestä kolme neljännestä ja jos edunsaajia on yksi, puolet.

8 §

Jos tämän lain vähimmäisehtojen mukainen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke taikka, milloin työntekijä lisäksi saa tapaturmavakuutuslain (608/48) säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, liikennevakuutuslain (279/59) nojalla myönnettyä omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, sotilasvammalain (404/48) nojalla myönnettyä elinkorkoa tai 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tahi muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä, näiden suoritusten yhteismäärä ylittää 2 momentissa säädetyn yhteensovitusrajan, vähennetään tämän lain mukaisesta vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeestä määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä kuin tämän lain vähimmäisehtojen mukainen eläke on kaikista peruseläkkeistä. Jos vanhuuseläke 5 §:n 3 momentin mukaisesti myönnetään myöhemmästä ajankohdasta kuin eläkeiän saavuttamista seuraavan kuukauden alusta, yhteensovitus toimitetaan työntekijän täydessä vanhuuseläkkeen saamisen oikeuttavan iän.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Määrättäessä oikeutta 4 c §:ssä säädettyyn yksilölliseen varhaiseläkkeeseen otetaan huomioon myös sellainen työstä luopuminen, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti ja 5 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 3 ja 4 momentti 17 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (982/82) ja 5 a § 20 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (691/68), sekä

lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

4 §

Työntekijällä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 65 vuotta täytettyään eläkehakemusta seuraavan kuukauden alusta siitä riippumatta, onko hän enää työsuhteessa. Hakemuksesta vanhuuseläke myönnetään varhennettuna ennen 65 vuoden iän täyttämistä, kuitenkin aikaisintaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 60 vuotta. Eläke myönnetään tällöin siten vähennettynä kuin 5 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä momentissa on vanhuuseläkkeestä säädetty.

4 a §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 2 momentissa ja 5 §:n 3 momentissa on säädetty täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, 55 vuotta täyttäenellä työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläketä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissaolon pirkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet,

on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään. Edellytyksenä on kuitenkin, että työntekijä on lopettanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännöissä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu markkamäärä. Yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että yksilöllistä varhaiseläketä määrättäessä voidaan eläkkeeseen oikeuttavana ottaa huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio.

Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jollei eläkkeen saaja enää täytä 1 momentissa säädettyjä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Muutoin eläkkeestä on soveltuvin osin voimassa, mitä täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä on säädetty.

Osaeläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke muutetaan eläkkeensaajan hakemuksesta yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jona eläkkeensaaja

on täyttänyt 1 momentissa säädetty edellytykset, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitimmältä ajalta ennen hakemusta seuraavan kuukauden alkua.

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä tai viimeisessä virkkeessä mainitut eläkkeen saamisen edellytykset. Päätökseen saa hakea muutosta niin kuin työntekijäin eläkelain 21 §:ssä on säädetty. Ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

5 §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 1 tai 2 momentin mukaan. Jos työntekijä tulee työkyvyttömäksi sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana hän on täyttänyt 63 vuotta, täysi työkyvyttömyyseläke lasketaan kuten 1 ja 2 momentissa on vanhuuseläkkeestä säädetty. Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään työntekijälle, jonka työkyvyn on 4 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä tai jolla on oikeus saada työkyvyttömyyseläke yksilöllisenä varhaiseläkkeenä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osaeläkkeenä ja sen määrä on puolet täydestä eläkkeestä. Jos kuitenkin työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä	Syntymävuosi	Vähennys prosenttia kuukautta kohti
1919 tai aikaisempi	66	1922 tai aikaisempi	0,33
1920	64	1923	0,34
1921	62	1924	0,36
1922	60	1925	0,37
1923	58	1926	0,38
1924	56	1927	0,39
1925	54	1928	0,40
1926	52	1929	0,41
		1930	0,42
		1931	0,43
		1932	0,44
		1933	0,46
		1934	0,47
		1935	0,48
		1936	0,49

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen suuruutta määrättäessä ei oteta huomioon palkkaa, jonka työntekijä on ansainnut saadessaan laissa säädettyä tai julkisen eläkesäännön mukaista työ- tai virkasuhteeseensa taikka yrittäjätoimintaansa perustuvaa sellaista eläkettä, jonka määrää laskettaessa on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen

jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio. Työkyvyttömyyseläkkeen suuruutta määrättäessä ei myöskään oteta huomioon työntekijän ansaitsemaa palkkaa sellaisessa työsuhteessa, jonka alkaessa hänellä jo oli työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma. Viimeksi mainittu ei kuitenkaan koske palkkaa, joka on ansaittu vähintään vuotta ennen työkyvyttömyyden syntymistä alkaneessa työsuhteessa.

5 a §

Jos eläke alkaa myöhemmin kuin 65 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, korotetaan työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti yhteensovitettua eläkettä eläkkeen lykkäytymisen ajasta riippuen työntekijäin eläkelain 5 §:n 3 momentissa säädettyllä tavalla.

Jos eläke myönnetään 4 §:n 1 momentin mukaisesti varhennettuna, eläkettä vähennetään puoli prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen eläkeiän täyttämiskaukua seuraavan kuukauden alkua. Vähennys lasketaan työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti yhteensovitetusta eläkkeestä, joka työntekijälle on karttunut eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä. Työntekijän vanhuuseläkkeeseen lisätään hakemuksesta, varhennetun vanhuuseläkkeen aikana ansaittujen palkkojen perusteella muodostunut eläke.

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa on säädetty, vähennetään ennen vuotta 1937 syntyneen työntekijän varhennettua vanhuuseläkettä syntymävuodesta riippuen seuraavien prosenttimäärien mukaisesti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.
Määrättäessä oikeutta 4 a §:ssä säädettyyn yksi-

ölliseen varhaiseläkkeeseen otetaan huomioon myös sellainen työstä luopuminen, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 § ja 19 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (502/71), 6 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (936/72) ja 19 §:n 1 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (474/81), näin kuuluviksi:

6 §	Syntymävuosi	Vähennys prosenttia kuukautta kohhti
Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen, yksilöllisen varhaiseläkkeen sekä perhe-eläkkeen saamisen edellytykset ja suuruus määräytyvät, jollei tästä laista muuta seuraa, siten kuin työntekijäin eläkelaisissa on säädetty, ja tällöin on tässä laissa tarkoitettuun työtuloon ja eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan vastaavasti sovellettava, mitä edellä mainitussa laissa on palkasta ja eläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta säädetty. Tämän lain mukaiseen eläkkeeseen ei kuitenkaan sovelleta työntekijäin eläkelain 5 a ja 7 b §:n säännöksiä. Varhennettua vanhuuseläkettä määrättäessä sovelletaan työntekijäin eläkelain 5 §:n 5 momenttia siten, että käytetään syntymävuoden 1937 asemesta syntymävuotta 1945 ja syntymävuodesta riippuva vähennys on seuraavien prosenttimäärien mukainen:	1930 tai aikaisempi	0,33
	1931	0,34
	1932	0,36
	1933	0,37
	1934	0,38
	1935	0,39
	1936	0,40
	1937	0,41
	1938	0,42
	1939	0,43
	1940	0,44
	1941	0,46
	1942	0,47
1943	0,48	
1944	0,49	

Tätä lakia sovellettaessa ei oteta huomioon toimintaa sinä aikana, jolta maatalousyrittäjälle suoritetaan laissa säädettyä tai julkisen eläkesääntö-
nön mukaista työ- tai virkasuhteeseensa taikka yrittäjätoimintaansa perustuvaa sellaista eläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio. Myöskään ei oteta huomioon toimintaa eläkeiän saavuttamisen jälkeen.

9 §

Vanhuuseläke myönnetään eläkeiän saavuttaneelle maatalousyrittäjälle sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista, jollei eläkkeen lykkäämisestä tai varhentamisesta muuta johdu.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

19 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 ja 4 momentissa, 4 ja 4 b—4 e §:ssä, 5 §:n 2—5 momentissa, 5 b, 7 a ja 7 c—9 a §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 13 ja 14 §:ssä, 16—21 a ja 22 §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 3 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Ministeri

Laki yrittäjien eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/69) 5 §:n 1 ja 3 momentti, 8 § ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentti 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (503/71), 5 §:n 3 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (937/72) ja 17 §:n 1 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (475/81), näin kuuluviksi:

5 §	Syntymävuosi	Vähennys prosenttia kuukautta kohti
Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen, yksilöllisen varhaiseläkkeen sekä perhe-eläkkeen saamisen edellytykset ja suuruus määräytyvät, jollei tästä laista muuta seuraa, siten kuin työntekijäin eläkelaisissa on säädetty, ja tällöin on tässä laissa tarkoitettuun työtuloon ja eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan vastaavasti sovellettava, mitä edellä mainitussa laissa on palkasta ja eläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta säädetty. Tämän lain mukaiseen eläkkeeseen ei kuitenkaan sovelleta työntekijäin eläkelain 5 a ja 7 b §:n säännöksiä. Varhennettua vanhuuseläkettä määrättäessä sovelletaan työntekijäin eläkelain 5 §:n 5 momenttia siten, että käytetään syntymävuoden 1937 asemesta syntymävuotta 1945 ja syntymävuodesta riippuva vähennys on seuraavien prosenttimäärien mukainen:	1930 tai aikaisempi	0,33
	1931	0,34
	1932	0,36
	1933	0,37
	1934	0,38
	1935	0,39
	1936	0,40
	1937	0,41
	1938	0,42
	1939	0,43
	1940	0,44
	1941	0,46
	1942	0,47
	1943	0,48
1944	0,49	

Tätä lakia sovellettaessa ei oteta huomioon toimintaa sinä aikana, jolta yrittäjälle suoritetaan laissa säädettyä tai julkisen eläkesäännön mukaista työ- tai virkasuhteeseensa taikka yrittäjätoimintaansa perustuvaa sellaista eläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio. Myöskään ei oteta huomioon toimintaa eläkeiän saavuttamisen jälkeen.

8 §

Vanhuuseläke myönnetään eläkeiän saavuttaneelle yrittäjälle sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista, jollei elä-

keen lykkäämisestä tai varhentamisesta muuta johdu.

17 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 4 ja 4 b—4 e §:ssä, 5 §:n 2—5 momentissa, 5 b, 7 a ja 7 c—10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 25 b §, sellaisena kuin se on 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82),
muutetaan 20 §:n 1 momentti, 25 a §, 26 §:n 2 momentti ja 30 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 20 §:n 1 momentti 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (588/78), 25 a § ja 30 a §:n 1 momentti mainitussa 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa sekä 26 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1083/82), ja
lisätään 22 §:ään, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1964 annetussa laissa (697/64), uusi 4 momentti, lakiin siitä 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetulla lailla (427/63) kumotun 22 a §:n tilalle uusi 22 a §, 26 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 5 päivänä helmikuuta ja 30 päivänä joulukuuta 1982 annetuilla laeilla sekä 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (53/85) ja päivänä kuuta 1985 annetulla lailla (/85), uusi 6 momentti sekä lakiin uusi 39 a § seuraavasti:

20 §

Kansaneläkkeenä maksetaan:

- 1) vanhuuseläkettä 65 vuotta täyttäneelle tai varhennettua vanhuuseläkettä 60 vuotta täyttäneelle vakuuterulle, viimeksi mainitulle siten alennettuna kuin 25 a §:n 2 momentissa on säädetty;
- 2) työkyvyttömyyseläkettä 22 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työkyvyttömälle vakuuterulle, joka on 65 vuotta nuorempi, tai työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä 22 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa 55 mutta ei vielä 65 vuotta täyttäneelle vakuuterulle; tai
- 3) työttömyyseläkettä 22 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa 60, mutta ei vielä 65 vuotta täyttäneelle pitkäaikaisesti työttömälle vakuuterulle, joka ei saa tämän lain mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä.

22 §

Työkyvyttömyyseläkettä ei myönnetä sellaiselle vakuuterulle, joka saa tämän lain mukaista varhennettua vanhuuseläkettä.

22 a §

Sen estämättä, mitä 22 §:ssä on säädetty, on 55 vuotta täyttäneellä vakuuterulla oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään. Eläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutettu on joko lopettanut ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa ovat enintään 689,58 markkaa kuukaudessa. Työn lopettamisen tai ansiotulojen vähentymisen tulee olla tapahtunut aikaisintaan vuotta ennen yksilöllisen varhaiseläkkeen alkamista. Tällöin ei mainittua vuoden määräaikaa laskettaessa siihen katsota sisältyvän sellaisia aikoja, joilta vakuutettu on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa.

Yksilöllinen varhaiseläke myönnetään toistaiseksi. Yksilöllisestä varhaiseläkkeestä on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty työkyvyttömyyseläkkeestä, lukuun ottamatta 39 §:n 1 ja 3—6 momentin säännöksiä.

Vakuutetulla on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädettyt eläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 73 §:ssä on säädetty. Ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään kuuden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Mitä tässä laissa on säädetty työkyvyttömäksi toderusta vakuutetusta, sovelletaan vastaavasti vakuutettuun, jonka on todettu täyttävän yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen edellytykset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua markkamäärää tarkistetaan kalenterivuositain maan yleisessä palkkatasossa tapaturneiden muutosten johdosta sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten.

25 a §

Jos eläke alkaa myöhemmin kuin 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, pohjaosaa ja lisäosaa korotetaan yhdellä prosentilla jokaiselta kuukaudesta, jolla eläkkeen alkaminen lykkääntyy.

Jos eläke myönnetään varhennettuna vanhuuseläkkeenä, pohjaosaa ja lisäosaa vähennetään puoli prosenttia jokaiselta kuukaudesta, jolta eläke siirtyy maksettavaksi aikaisemmin kuin 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta.

26 §

Lisäosaa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön, taikka rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaiseen eläkkeeseen sisältyvää lapsikorotusta eikä, jos vakuutettu on täyttänyt 65 vuotta 1 päivänä tammikuuta 1980 tai sen jälkeen, 65 vuoden iän täyttämisen jälkeiseen aikaan perustuvaa, eläkkeeseen suoritettua työntekijäin eläkelain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua tai sitä vastaavaa korotusta. Saman lain 5

§:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettu tai sitä vastaava vähennys otetaan kuitenkin tulona huomioon.

Samoin 1 momentissa mainittuihin etuuksiin rinnastetaan tämän lain mukaista varhennettua vanhuuseläkettä saavan vakuutetun työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke, jonka hän saisi, jos hän siirtyisi eläkkeelle välittömästi 65 vuotta täytettyään.

30 a §

Tämän lain 20 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitulle eläkkeensaajalle, joka on pysyvästi tullut sellaiseen tilaan kuin 22 §:n 2 momentissa säädetään, maksetaan apulisää. Jos hän on pysyvästi toisen henkilön yhtämittaisen hoidon ja valvonnan tarpeessa, hänelle maksetaan hoitolisää. Sen estämättä, mitä tässä momentissa on säädetty, 80 vuotta täyttäneelle eläkkeensaajalle maksetaan apulisää ja 85 vuotta täyttäneelle hoitolisää.

39 a §

Yksilöllistä varhaiseläkettä suoritetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona vakuutettu on täyttänyt 22 a §:n 1 momentissa tarkoitettut yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen edellytykset, ei kuitenkaan ilman erityistä syytä pitemmältä kuin kuuden kuukauden ajalta ennen eläkkeen hakemista.

Yksilöllistä varhaiseläkettä ei makseta siltä kalenterikuukaudesta, jonka aikana vakuutettu on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tämän lain 22 a §:n 1 momentissa säädetty markkamäärä vastaa työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan vuodelle 1985 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Määrättäessä oikeutta 22 a §:ssä säädettyyn yksilölliseen varhaiseläkkeeseen otetaan huomioon myös sellainen työstä luopuminen, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki
eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) 3 §:n 4 momentti ja 8 §:n 1 momentin 2 kohta sekä lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Jos kansaneläke on myönnetty varhennettuna vanhuuseläkkeenä, asumistukea ei suoriteta ennen 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkamista.

3 §

Jos molemmille puolisoille on myönnetty kansaneläke, määrätään heille yhteinen asumistuki, joka maksetaan puoliksi kummallekin. Asumistuen puolikkaasta on tällöin voimassa, mitä asumistuesta on säädetty. Jos puolisoista toiselle on myönnetty vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke ja toiselle varhennettu vanhuuseläke, maksetaan asumistuki kuitenkin kokonaan ensik-

si mainitulle puolisolle sen kuukauden loppuun saakka, jona viimeksi mainittu puoliso täyttää 65 vuotta.

8 §

Asumistuen määrä tarkistetaan:

-----
2) kun asumistuen saajan puolisolle myönnetään kansaneläke tai rintamasotilaseläke tai se lakkautetaan taikka kun asumistuen saajan puoliso, joka saa varhennettua vanhuuseläkettä, täyttää 65 vuotta taikka kun perhesuhteet muutoin muuttuvat; tai

-----
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki
rintamasotilaseläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (20/82), ja
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (1085/80), uusi 4 momentti seuraavasti:

8 §

Vuositulolla, jonka perusteella oikeus rintamasotilaseläkkeeseen vahvistetaan, tarkoitetaan sitä tosiasiallista tuloa, jota rintamasotilaan tai rintamapalvelukseen osallistuneen naisen taikka, jos hän on naimisissa, puolisoiden voidaan kohtuullisen arvion mukaan edellyttää jatkuvasti vuosittain saavan lisättynä kymmenellä prosentilla siitä määrästä, jolla hänen omaisuutensa arvo ylittää 98 250 markkaa tai, jos hän on naimisissa, jolla puolisoiden omaisuuden arvo ylittää 145 410 markkaa. Vuosituloa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon työntekijäin eläkelain 5 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettua tai sitä vastaavaa vähennystä.

9 §

Jos kansaneläke on myönnetty varhennettuna vanhuuseläkkeenä, rintamalisää ei suoriteta ennen 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat virallisen elinkustannusindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan lokakuussa 1976 maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

Laki

perhe-eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain 9 a §:n 2 momentti, 9 b §, 13 §:n 2 momentti ja 15 b §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 a §:n 2 momentti 7 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (22/82), 9 b § ja 13 §:n 2 momentti 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (589/78) sekä 15 b §:n 2 momentti 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (105/82), näin kuuluviksi:

9 a §

Kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä taikka rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä ainoastaan se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.

9 b §

Leskellä on oikeus jatkoeläkkeeseen edellyttäen, ettei hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys-, työttömyys- tai varhennettua vanhuuseläkettä:

1) jos hänen huollettavanaan on edunjättäjän jälkeen lapseneläkkeeseen oikeutettu 16 vuotta nuorempi lapsi;

2) jos hän edunjättäjän kuollessa oli täyttänyt 40 vuotta sekä avioliitto edunjättäjän kanssa oli solmittu ennen kuin edunjättäjä oli täyttänyt 65 vuotta ja avioliitto oli jatkunut vähintään kolme vuotta; tai

3) jos hän oli täyttänyt 40 vuotta silloin, kun 1 kohdassa tarkoitettu lapsi täyttää 16 vuotta tai siirtyy pois lesken huollosta ja avioliitto oli solmittu ennen kuin edunjättäjä oli täyttänyt 65 vuotta.

13 §

Lesken oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa niin ikään, kun hänelle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke tai varhennettu vanhuuseläke. Lesken oikeus 9 b §:n 1 kohdan mukaan maksettavaan jatkoeläkkeeseen lakkaa myös, kun hänellä ei enää ole huollettavanaan lapseneläkkeeseen oikeutettua 16 vuotta nuorempaa lasta.

15 b §

Vuositulolla tarkoitetaan sitä tosiasiallista tuloa, jota lesken voidaan kohtuullisen arvion mukaan edellyttää jatkuvasti vuosittain saavan lisätynä kymmenellä prosentilla siitä määrästä, jolla lesken omaisuuden arvo ylittää 149 250 markkaa. Vuosituloa määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon työntekijäin eläkelain 5 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettua tai sitä vastaavaa vähennystä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat elinkustannusindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan maaliskuussa 1981 maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 19 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (471/81), ja
lisätään lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

15 a §

Päivärahaa ei makseta vakuutetulle, joka saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä. Jos kuitenkin mainittua eläkettä saava vakuutettu tulee sairauden vuoksi kykenemättömäksi työhön, jota hän välittömästi ennen työkyvyttömyyden alkamista eläkkeellä ollessaan on tehnyt, suoritetaan hänelle tämän työkyvyttömyyden perusteella päivärahaa ottaen kuitenkin huomioon, mitä 15 §:n 4 momentissa on säädetty. Päivärahan määrä lasketaan tällöin sanotusta työstä saattujen työtulojen perusteella siten kuin 16 ja 17 §:ssä säädetään.

Naantalissa 26 päivänä heinäkuuta 1985

19 §

Vakuutetulla, joka saa kansaneläkelain mukaista työttömyyseläkettä tai sanotun lain 22 §:n 1 momentin nojalla myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, ei ole oikeutta saada päivärahaa siltä ajalta, jolta eläkettä maksetaan. Sama koskee vakuutettua, joka saa kansaneläkelain tai työeläkelakien mukaista yksilöllistä varhaiseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Tasavallan Presidentti

Ministeri